

4. Sv. Jurij.

Pet minut hodá zunaj Iga stoji na prijaznem prostoru hriba „Pungerta“ gradič „Sonneck.“ Ako sediš za gradom mej umetnorisanimi in raznobojnimi gradicami ter obrneš proti severu svoje oči, odprè se ti prekrasen razgled. Iz daleka te pomóšno pozdravlja Ljubljanski grad in stolpi belih cerkvà, na levej zrè sèm dolí ljubka cerkvika na Rožniku, boljè zadej kipi k višku zelena Šmarna Gora, juliške Alpe s Triglavom, a na desnej delajo veličasten okvir krasne kameniške planine in belopečni Grintovec. Pod teboj se razgrinjajo z vasicami posuta polja in travnati pašniki, ki se bolj in bolj izpreminjajo v pusto barje. Malo gradov ima Kranjska s tako lepo odprtim in daljnim razgledom.

V tem gradu je živel nekđaj baron Volk s svojo ženo Evo. Bila sta ohola nevereča, ki sta črtila vzlasti katoliško vero in njene naredbe. Nekega dne sta ukazala celó cerkvico sv. Jurija, ki stoji le nekoliko streljajev proč od gradú sredi gozda, opleniti, zvonova in uro pa prenesti na grajski stolp.

Baronov konjar je pri tem plenu zgrabil kip sv. Jurija na oltarji ter ga odnesel v grad. Ondú ga je postavil na mizo, utaknil mu mej lesene prste gorečo svečo in upil: „Svétí, le svétí sv. Jurij!“ — Ker je pa sveča padla iz neokreine roke svetnikove, kričal je konjar nad kipom: „Ker nečèš svetiti, pa pojdi v kuhinjo kuhat!“ — V kuhinji je potisnil svetniku kühalnico v pest, a ker sv. Jurij tudi kühalnice ni mogel držati, odbil mu je surovi konjar sè sekíro najprej glavo, potem roki in nogi, ter ga naposled vrgel v peč.

Ali maščevanje božje in sv. Jurija sledilo je takój grdemu počétju. Pri tistèj priči nastane grózen požar: plamen švigne skozi dimnik pod streho in upepeli mahoma ves grad nevereča Volka. — A tudi konjarja je zadela zaslužena kazen; malo dni po požaru so ga razdraženi kmetje prijeli, ko je plenil cerkvico sv. Jurija, ubili ga ter mu odsekali najprej glavo, potem še roki in nogi. — Oskrunjeno cerkvico sv. Jurija pa je — kakor nam poročá zgodovina — ljubljanski škof Tomaž Hren v 6. dan meseca listopada 1614. l. zopet blagoslovil.

Prismuknjeni Čigulin.

(Spisal P. V—ý.)

emnasta to je bilo smeha in upitja, ko smo se vsuli, kakor čebele iz panja, po zimi iz učilnice. Res niso domá nič kaj radi videli, da smo se name-tavali z belim snegom ali pa posmuknili po gladkem ledu, vender kdo bi se vzdržal, saj je bilo takój vablivo in taka zabavica se takim mladim nagajilcem, kakor smo bili mi, vže še izpregledá, da le ni bilo nič hujega. In tako je mislil tudi naš dobri gospod učitelj, češ, da smemo malo poskočiti na potu proti domu in si pretegniti mlade kosti, katere so nas vže kar bolele od sedenja v učilnici. A dobremu gospodu učitelju roditelji vender niso mogli ugovarjati!

In vender se je našel nekdo, kateremu ni bilo nič kaj po volji naše kepanje in drsanje, a to je bil čuden svat, brez rodú in dóma, povsod dobro znani Čigolin.

Govorilo se je in to ne brez vsega vzroka, da ima v glavi jedno kolésee preveč ali pa premalo, a to je znal vsak, kdor koli ga je poznal, ali pa kdaj videl. Vže obleka mu je bila nenavadna. Oblekel je vselej najmanje po troje hlač, nù, to bi še ne bilo nič hudega, ako bi ne bile vse troje takó luknjaste, da si lahko na prvi hip spoznal jedne od drugih in to še z raznobojnimi krpami okrašene. Na dolgej, izlizanej suknji ni imel gumbov, čemu tudi, prevezal se je kar s precej debelo vrvo. Glavo mu je pokrivalo vedno po dvoje luknjastih klobukov brez oblike in barve, kar je še dosti dobro pristajalo njegovemu mršavemu, bradatemu obličju. A kar se je le pri njem našlo, bilo je to, da je nosil ob strani majhen lonček, v katerega je spravljaj jedi, katere mu so dajali usmiljeni ljudje; iz druge posode bi ne bil jedel za ne vem kaj, raje bi bil umrl od gladi. In če mu je nestalo lončka, dobil je vže kje kakega drugega, da ga je nosil ob strani svojega života. Če še omenim, da je nosil v roci debelo gorjačo, potlej lahko umejete, da smo se otroci zeló bali tega nenavadnega človeka, prismuknjena Čigolina.

Bali smo se ga, bali! Saj on tudi ni smel videti, da se dričamo ali kepamo, pretil nam je z gorjačo in stekel za nami. To je bilo večkrat smehú! Da-si smo se ga bali, vender je dobil tudi on katero sneženo v glavo, da mu je odbila oba klobuka raz glavo. — „Čakajte, jaz vam pokažem!“ — vzkliknil je potem jezno, pobral klobuka in jo udrl za nami. Pa je vže sréča hotela, da nas ni ujel, ker je bil zeló neroden v ónej svojej obleki in v velikih škornjih. In pripetilo se je kdaj, da mu je izpodrsnilo po gladkej cesti, a on cmok v sneg, klobuka sta odletela, a njegov lonček razbil se je na sto koscev. To mu je bilo dosti, pozabil je na nas, stal po pol ure na ónem mestu in vzdihoval: „Ó moj lonček, moj lonček!“ —

Ko smo ga videli ónako žalostnega, takrat se mu nismo več smijali, smilil se nam je. — „Čigolin, oj Čigolin, pridi k nam, dobiš drugi lonček!“ — kričali smo in tekli domóv.

In prišel je po lonček. Pri materi se je dobil še kak drug lonček in tega je dobil on. Da ni dobil praznega, tega mi ni treba omenjati, saj se je smilil vsakemu prismuknjeni Čigolin. Ljudje so pripovedovali, da nekda ni bil takó prismuknjen, da je celó mnogo znal in tudi v šolo hodil, ali kasneje se mu je nekaj zmešalo. Ej bil je siromak, ubogi Čigolin.

Nù, jedne zime smo se zamán ogledavali po njem, ko smo hiteli iz učilnice. Ni ga bilo od nikoder, da nas nažene sè svojo debelo gorjačo. To nam je bilo všeč, saj se nam ni bilo zdaj ničesar bati in po svojej volji smo se smeli poigrati z belim snegom. Nihče ni vedel ničesar o Čigolinu in skoraj smo pozabili nanj.

Vrnila se je zopet k nam mila vzpomlad. Ljudje so hiteli v vinograde na delo, saj je bilo vreme zato kakor navlašč. Tudi Sajétovi so šli v svoj vinograd obrezavat. V hramu so opazili nekaj črnega, a ko so prišli bliže, spoznali so Čigolina, — ležal je stisnjen na kupu slame. Mislili so, da spi, saj mu je bila navada, da je prenočeval po praznih hramih, da je bil le pod streho. Ko so ga natančneje ogledali, videli so, da je mrtev, vže dolgo mrtev. Moral je zmrzniti po zimi. Bil je v ravno tistih trojih rastrganih hlačah, katere je navadno nosil, zaraščeno glavo sta mu prikriivala dva klobuka, a poleg njega sta bila lonček in gorjača . . . Ubogi Čigolin! . . .